

Fylkesmannen i Hedmark
Saknr. 16/16262... Doknr. 71
- 6 OKT 2016
Ark: ..... U.off: .....
Avd.: ..... Saksbeh.: 050

NORSKOG
Lilleakerveien 31, oppg. B
Postboks 123 Lilleaker
N-0216 OSLO

Rovviltnemda i region 5 ved Sekretariatsleder, Thomas Olstad
Fylkesmannen i Hedmark, postboks 4034, N-2306 Hamar

Tel: +47 481 71 000
firmapost@norskog.no
www.norskog.no

Rovviltnemda i region 4 ved Sekretariatsleder, Christian Hillmann
Fylkesmannen i Oslo og Akershus, postboks 8111 Dep., 0032 Oslo

NO 956 911 117 MVA

Vår dato: 11.03.2016

Vår ref:

Deres ref:

Klage på vedtak om fastsetting av kvote og områder for lisensfelling av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv i 2017.

Vi viser til vedtak fattet av rovviltnemdene i region 4 og region 5 den 16. september 2016 om fastsetting av kvote og områder for lisensfelling av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv i 2017. Norskog fremmer med dette klage på vedtaket.

Norskog mener at den fastsatte kvoten for lisensfelling av ulv innenfor forvaltningsområdet er satt for lavt i forhold til bestandsmålet på 4-6 ynglinger, hvorav 3 helnorske. Norskog mener også at vedtaket om hvilke familiegrupper/ revirmarkerende par som skal tas ut gir en svært uheldig skjevfordeling av ulvebelastningen. Norskog mener at vedtaket ikke er tilstrekkelig opplyst fordi potensialet for skade på jaktretten innenfor forvaltningsområdet for ulv ikke er vurdert.

Bakgrunn

Norskog representerer grunneiere som forvalter et betydelig skog- og utmarksareal innenfor ulvesonen. De senere årene har mange av våre medlemmer opplevd at den sterkt økende ulvebestanden har hatt stadig større negative konsekvenser for utøvelsen av elgjakt. Ved siden av til dels betydelig redusert elgbestand og reduserte kvoter har jakten blitt vanskeliggjort. Mange har tapte inntekter fra utleie av elgjakt, overnatting, salg av kjøtt, guiding og annen tjenesteyting knyttet til jakten. Løshundjakt har blitt for risikabelt ettersom tap av jakthunder stadig forekommer.

NIBIO har i sin rapport «Rovviltbestandens betydning for landbruk og matproduksjon basert på norske ressurser», datert 01.06.2016, dokumentert nedgang i elgbestandene i perioden 2006-2015 i et område som sammenfaller geografisk med ulvesonen. De dokumenterer også til dels betydelig reduserte inntekter fra elgjakt hos grunneiere innenfor ulvesonen. De undersøkte eiendommene ligger i områder der jaktkvotene har vært stabile/nedadgående, slik at økte elgkvoter kan utelukkes som årsak til nedgangen i elgbestanden.

Fastsettelse av kvote

Rovviltnemdene har fastsatt en kvote på inntil 24 individer innenfor ulvesonen, med formål å ta ut alle individer innenfor revirene Slettås, Letjenna og Kynna. Norskog mener at denne kvoten er satt

for lavt i forhold til bestandsmålet for ulv som ble fastsatt av Stortinget gjennom behandlingen av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i Norsk natur.

Vinteren 2015/2016 ble det registret sju helnorske og fire grenseoverskridende familiegrupper av ulv i Norge. Det vedtatte bestandsmålet er på 4-6 familiegrupper, hvorav 3 helnorske, og der grenseoverskridende flokker telles med en faktor på 0,5. Omregnet etter denne faktoren ble det dermed i fjor registret 9 familiegrupper av ulv, hvorav 7 helnorske. Bestandsmålet var dermed oppfylt med svært god margin.

Kvoten som er vedtatt gjelder to familiegrupper (Letjenna og Slettås) og ett revirmarkerende par (Kynna). I tillegg er det fra før vedtatt kvote for lisensfelling av hele Osdalsreviret utenfor forvaltningsområdet for ulv. Osdalsreviret regnes som helnorsk familiegruppe

Reviret Kynna er ikke en registrert familiegruppe, men et revirhevdende par. Uttak av disse to dyra vil dermed ikke redusere antall registrerte familiegrupper. Dersom lisensjakten lykkes i å ta ut alle individene i de utvalgte revirene vil man dermed stå igjen med 6 familiegrupper hvorav 4 helnorske.

I saksfremstillingen fremgår det at man tar sikte på å **forvalte bestanden ned til den øvre grensen av bestandsmålet**. Kvoten sikter også inn mot et nivå etter felling på én familiegruppe mer enn måltallet for helnorske familiegrupper. I begrunnelsen for dette i saksfremstillingen fremgår det at man har tatt hensyn til «tilfeldigheter som vil kunne føre til store variasjoner fra år til år», og at «det vil gi en større sannsynlighet for at det vil være mulig å åpne for lisensfelling i spesielt konfliktfylte revirer kommende år, samtidig som det høstes erfaringer rundt effekten av uttak av revirer.

Etter vår vurdering er ikke dette en tilstrekkelig god begrunnelse for at man har lagt seg på et nivå som sikrer oppnåelse av øvre grense i målintervallet.

Fra vinteren 2014 til vinteren 2015/16 økte antallet helnorske familiegrupper i den norske ulvebestanden fra to til sju. Dette er en dramatisk økning i bestanden og viser det betydelige vekstpotensialet en ulvebestand har ved god næringstilgang. Samtidig vet vi at det i fjor i tillegg var 5 revirmarkerende par (hvorav 3 helnorske) som ikke hadde valper, 10 stasjonære eller trolig stasjonære individer, samt 7 innvandrere/ikke stasjonære individer. Vi mener at det er svært sannsynlig at flere av disse vil ha valper vinteren som kommer, og dermed kompensere for familiegrupper som tas ut. Med det høye bestandstallet vi nå har, er det også meget sannsynlig at det finnes individer av ulv som ikke fanges opp av bestandsovervåkingen.

På bakgrunn av den eksplosive utviklingen i bestanden, det høye antallet revirhevdende par og den negative utviklingen i elgbestandene, mener Norskog at utfordringen nå ikke er å sikre måloppnåelse i øvre del av målintervallet, men å greie å holde den kraftige bestandsveksten under kontroll, slik at man kan klare å holde seg nede på bestandsmålet også kommende år. I den situasjonen vi befinner oss kan vi ikke se at usikkerhet knyttet til tilfeldigheter og å «spare familiegrupper» til neste sesong er relevant begrunnelse for å legge seg mot øverste intervallgrense for bestandsmålet.

Norskog mener at uttaket innenfor ulvesonen burde omfatte minst 4 familiegrupper og ikke 2 slik det nå legges opp til. En slik kvote sikter seg inn mot den nedre intervallgrensen for bestandsmålet når uttaket av Osdalsflokken er medregnet. Med det store antallet revirhevdende par og stasjonær ulv utenfor de etablerte revirene, mener vi at det er *«tilstrekkelig sannsynliggjort at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet»* også med en slik kvote. Etter vår vurdering vil det mest effektive for å sikre måloppnåelse være å ta ut familiegrupper og ikke revirhevdende par.

Valg av familiegrupper og område for lisensfelling

Alle de tre revirene som er valgt ut for lisensfelling ligger samlet i den nordre delen av forvaltningsområdet for ulv, og en stor del av fellingsområdene ligger innenfor kommunene Trysil og Elverum. I tillegg er det fastsatt fellingskvote for Osdalsreviret som ligger nord for forvaltningsområdet. Dette gir en geografisk sett svært skjev fordeling av lisensfellingen, og gjør at store deler av ulvesonen ikke gis noen mulighet for skadebegrensning.

Valg av revirer for lisesfelling i vedtaket er utelukkende begrunnet ut ifra skadepotensiale for husdyr på beite. For én av flokkene nevnes at den er spesielt nærgående, men dette ser ikke ut til å ha vært tillagt avgjørende vekt.

Norskog mener at vedtaket ikke kan anses som tilstrekkelig opplyst når skadepotensialet på elgbestandene og forholdet til grunneiernes jaktrett innenfor forvaltningsområdet for ulv overhodet ikke er vurdert.

I vedtaket heter det at lisensfelling skal være motivert ut ifra behovet for skadereduksjon hjemlet i Naturmangfoldlovens § 18b. Denne bestemmelsen fastslår at uttak kan tillates

«for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom».

Norskog mener at jaktretten i denne sammenheng må anses som «annen eiendom» og at ulvebestandens svært negative effekt på muligheten til å utøve jaktretten, det som utgjør jaktrettens *innhold*, må betraktes som «skade» i forhold til denne bestemmelsen. De skadene ulvebestanden påfører jaktretten gjennom bla reduserte kvoter, reduserte inntekter, vanskeliggjort jakt og tap av jakthunder må tas med i vurderingen når fordelingen av de flokkene som skal tas ut fastsettes.

For å sikre en bedre fordeling av den belastningen ulvebestanden utgjør innenfor forvaltningsområdet, og for å hindre ytterligere skade på elgbestandene, ber Norskog om at vedtaket omgjøres slik at **det i tillegg til Letjenna og Slettås tas ut to familiegrupper lenger sør i forvaltningsområdet.**

I de fleste kommunene innenfor ulvesonen viser nå «sett-elg»-data for de siste 5 åra en tydelig nedgang i elgbestanden. For å gjøre et riktig valg av familiegrupper og i størst mulig grad redusere skadepotensialet for elgbestandene, bør man benytte disse dataene i områdene for de ulike

familiegruppene og velge de revirene der elgbestandene har vist størst nedgang.

I sin behandling av ulvemeldingen ba Stortinget Regjeringen om å utrede mulige økonomiske ordninger for tap av eventuelle rettigheter og belastninger innenfor ulvesonen. Implisitt i dette vedtaket ligger en politisk forståelse for at skogeierne lider urimelige tap i utmarksnæring som følge av reetablering av en norsk ulvepopulasjon. I påvente av at en slik kompensasjonsordning kommer på plass vil det være særlig viktig å forsøke å dempe belastningen som rettighetshavere og andre opplever innenfor ulvesonen. Vi ber om at NORSKOGs klage ses i lys av dette og at uttaket økes med ytterligere to familiegrupper lenger sør i forvaltningsområdet.

Med vennlig hilsen
NORSKOG

Arne Rørå
Adm. direktør